

Offentliga förvaltningens sparande och bruttoskuld enligt EU:s konvergenskriterier, Excessive Deficit Procedure (EDP)

2015

NR0108

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	4
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	5
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	6
1.1	Statistiska målstorheter	6
1.1.1	Objekt och population	6
1.1.2	Variabler	6
1.1.3	Statistiska mått	7
1.1.4	Redovisningsgrupper	7
1.1.5	Referenstider	7
1.2	Fullständighet	8
B.2	Tillförlitlighet	8
2.1	Tillförlitlighet totalt	8
2.2	Osäkerhetskällor	8
2.2.1	Urval	8
2.2.2	Ramtäckning	8
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svartsbortfall	8

2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	9
B.3	<i>Aktualitet</i>	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Uppl ynningstjänster	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Nationalräkenskaper

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Nationalräkenskaper

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Statistikprodukten ingår inte i Sveriges officiella statistik.

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB, NR/FSR
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Mattias Björling
Telefon: 08-506 941 60
Telefax: --
E-post: mattias.bjorling@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB, NR/FSR
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Mattias Björling
Telefon: 08-506 941 60
Telefax: --
E-post: mattias.bjorling@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Nationalräkenskaperna grundas på uppgifter från andra statistikproducenter (huvudsakligen vid SCB), administrativt material och andra uppgifter. Information om uppgiftsskyldighet framgår av respektive enskild undersökning. För underlag till officiell statistik föreligger i regel uppgiftsskyldighet och detta regleras i lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Särskilda gallringsföreskrifter finns inte. Resultaten långtidslagras.

A.9 EU-reglering

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen (ENS 2010).
- Rådets förordning (EG) nr 479/2009 av den 25 maj 2009 om tillämpningen av protokollet om förfarandet vid alltför stort underskott som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, ändrad genom Rådets förordning (EU) nr 679/2010 och genom Rådets förordning (EU) nr 220/2014.
- ”Six pack”, dvs. lagstiftningspaketet som trädde i kraft den 13 december 2011 med syfte att förstärka den ekonomiska och budgetmässiga övervakningen:
 - Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1173/2011 av den 16 november 2011 om effektiv övervakning av de offentliga finanserna i euroområdet,
 - Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1174/2011 av den 16 november 2011 om verkställighetsåtgärder för att korrigera alltför stora makroekonomiska obalanser i euroområdet,
 - Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1175/2011 av den 16 november 2011 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1466/97 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken,
 - Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser,
 - Rådets förordning (EU) nr 1177/2011 av den 8 november 2011 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott,

- Rådets direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk.

A.10 Syfte och historik

I EU:s Maastrichtfördrag från 1992 och specificerat i protokollet om *Excessive Deficit Procedure* (EDP) fastslogs ramarna för medlemsländernas finanspolitik för deltagande i valutaunionen i de s.k. konvergenskriterierna. De innebär bl.a. att medlemsländerna inte ska ha ett budgetunderskott på mer än 3 procent av bruttonationalprodukten (BNP) och att den offentliga förvaltningens bruttoskuld inte ska överstiga 60 procent av BNP. Observera att budgeten även kan ha ett överskott, även om termen ofta är underskott (deficit) i samband med EDP-rapportering.

SCB:s enhet för Finans- och sektorräkenskaper samt enheten för Offentlig ekonomi och mikrosimuleringar, på avdelningen för Nationalräkenskaper (NR), ansvarar för EDP-rapporteringen till Europeiska kommissionen (Eurostat) för perioden till och med föregående år. Uppgifterna tas fram i samarbete med Ekonomistyrningsverket och Riksgälden. Finansdepartementet ansvarar för den prognos för innevarande år som skickas vid samma tidpunkter. Rapporteringen görs två gånger per år, i slutet av mars och i slutet av september.

Förfarandet vid alltför stora underskott beskrivs i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, Artikel 126 samt Protokoll (nr 12). Där fastställs att medlemsstaterna ska undvika alltför stora underskott i de offentliga finanserna.

Europeiska kommissionen bedömer situationen, men det är Europeiska rådet som beslutar om ett alltför stort underskott föreligger eller inte. Kommissionen utarbetar en särskild rapport där den tar hänsyn till alla relevanta faktorer (konjunktur, reformer osv.) som kan vara orsaken till det alltför stora underskottet.

Om rådet anser att en medlemsstat har ett alltför stort underskott ska det först utfärda en rekommendation till det berörda landet. Landet ska då åtgärda situationen inom en viss tid. Om landet inte följer rekommendationen kan rådet kräva att medlemsstaten vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att minska underskottet. Rådet kan i förekommande fall tillämpa sanktioner eller utkräva böter och uppmana Europeiska investeringsbanken (EIB) att se över sin lånepolitik för det berörda landet.

På [Eurostats webbplats](#) finns mer information om Förfarandet vid alltför stora underskott (Excessive Deficit Procedure, EDP).

A.11 Statistikanvändning

Europeiska kommissionen och rådet använder uppgifterna till att besluta om ett alltför stort underskott föreligger eller inte.

Uppgifterna används även som underlag för analys av Sveriges ekonomi på kort och lång sikt. Används bl.a. av statliga organ och myndigheter samt analysinstitut som underlag för samhällsekonomisk analys och bedömningar.

A.12 Uppläggning och genomförande

SCB har samordningsansvar för EDP-rapporteringen till Eurostat samt ansvarar för produktionen av ett flertal EDP-tabeller. Övriga myndigheter som är inblandade i EDP-arbetet är Ekonomistyrningsverket (ESV), Riksgälden samt Finansdepartementet. ESV ansvarar bl. a. för tabell 2A. Prognosdata sammanställs av Finansdepartementet. Beräkningarna av utfallsdata ska göras utifrån givna regelverk (se förordningar samt *European Statistics Code of Practice*) och SCB ska agera enligt gällande etiska principer för en statistikmyndighet. Staten, kommunerna och de sociala trygghetsfonderna ska tillhandahålla SCB med relevant information i god tid för beräkningarna.

All prognosdata beräknas av Finansdepartementet och ska utgöras av de senaste officiella prognoserna. Prognosdata ska tillsammans med utfallsdata utgöra en konsistent tidsserie.

A.13 Internationell rapportering

Rapportering till Eurostat sker två gånger per år, före den 1 april och före 1 oktober enligt förordning (EG) nr 479/2009.

Efter rapporteringen granskas beräkningarna av Eurostat under ca 20 dagar. Under processens gång kan beräkningarna komma att förändras. Om så är fallet publiceras de uppdaterade beräkningarna på SCB:s webbplats samtidigt som Eurostat offentliggör materialet för samtliga länder.

SCB, ESV, Riksgälden och Finansdepartementet tar ansvar för sina delar av innehållet i rapporteringen. Så snart SCB har färdigställt utfallsdata sänds tabellerna till ESV och Finansdepartementet för att de ska kunna göra sina respektive utfalls- och prognosberäkningar.

ESV, Riksgälden och Finansdepartementet översänder sina tabeller till SCB som färdigställer dem i enlighet med rapporteringskraven samt skickar dem till Eurostat.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

För produkten finns en särskild manual, den s.k. "Manual on Government Deficit and Debt (MGDD), Implementation of ESA 2010, 2016 edition". Denna överensstämmer med EU-förordningen Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet (ENS 2010). MGDD uppdateras ungefär vartannat år och kan då innebära förändringar i bokföringen av den offentliga förvaltningens inkomster, utgifter, tillgångar och skulder.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Se avsnitt A.10.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Beräkningarna omfattar den offentliga förvaltningen så som den avgränsas i nationalräkenskaperna och består av delsektorerna stat, kommuner och sociala trygghetsfonder. Definitionerna följer de gängse i nationalräkenskaperna utom för bruttoskuld, se avsnitt 4.2.

Ett stort antal variabler som inte ingår i ordinarie nationalräkenskaper ingår i rapporteringen.

1.1.2 Variabler

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om sina förväntade och faktiska **offentliga underskott** och om sin **offentliga skuldnivå** två gånger om året.

Före den 1 april år n ska medlemsstaterna:

- underrätta kommissionen om sina förväntade **offentliga underskott** för år n , den senaste uppskattningen av sina faktiska offentliga underskott för år $n-1$ och sina faktiska offentliga underskott för åren $n-2$, $n-3$ och $n-4$,
- samtidigt förse kommissionen med de förväntade uppgifterna för år n och de faktiska uppgifterna om motsvarande **budgetunderskott i de offentliga räkenskaperna** för åren $n-1$, $n-2$, $n-3$ och $n-4$ enligt den mest använda definitionen i den egna medlemsstaten och med siffror som förklarar sambandet mellan budgetunderskottet i de offentliga räkenskaperna och det offentliga underskottet för staten (S.1311),
- samtidigt förse kommissionen med de faktiska uppgifterna om motsvarande **rörelsemedel** för åren $n-1$, $n-2$, $n-3$ och $n-4$ och med siffror som förklarar sambandet mellan varje offentlig delsektors rörelsemedel och det offentliga underskottet för delsektorerna stat (S.1311), kommun (S.1313) och sociala trygghetsfonder (S.1314),
- underrätta kommissionen om den förväntade **offentliga skuldnivån** i slutet av år n och den faktiska offentliga skuldnivån i slutet av åren $n-1$, $n-2$, $n-3$ och $n-4$,
- samtidigt förse kommissionen med siffror för åren $n-1$, $n-2$, $n-3$ och $n-4$ som klargör hur det offentliga underskottet och andra relevanta faktorer har bidragit till **förändringen i den offentliga skuldnivån**, fördelat efter delsektor.

Före den 1 oktober år n ska medlemsstaterna

- underrätta kommissionen om uppdateringen av det förväntade **offentliga underskottet** för år n och de faktiska offentliga underskotten för åren $n-1$, $n-2$, $n-3$ och $n-4$ samt uppfylla kraven i punkt 2 andra och tredje strecksatsen.
- underrätta kommissionen om uppdateringen av den förväntade **offentliga skuldnivån** i slutet av år n och den faktiska offentliga skuldnivån i slutet av åren $n-1$, $n-2$, $n-3$ och $n-4$ samt uppfylla kraven i punkt 2 femte strecksatsen.

1.1.3 Statistiska mått

Redovisning görs i löpande priser.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Rapporteringen av offentlig bruttoskuld och budgetunderskott innehåller fyra tabeller med följande innehåll:

Tabell 1

Tabell 1 visar en översiktlig bild av den offentliga förvaltningens finansiella sparande samt offentlig bruttoskuld per instrument, ränteuppgifter, den offentliga förvaltningens fasta bruttoinvesteringar samt bruttonationalprodukt (BNP).

Tabell 2

Tabell 2 innehåller de olika tabellerna 2A, 2B, 2C och 2D. Dessa visar sambandet mellan budgetsaldo/rörelseresultat (*working balance*) och finansiellt sparande enligt det europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS 2010) för varje delsektor.

Working balance (WB) skall justeras för verksamheter som ligger utanför budgeten men som ingår i nationalräkenskaperna som en del av den offentliga förvaltningen. *WB* ska också korrigeras för transaktioner som ingår i *WB* men som inte ska påverka finansiellt sparande enligt ENS 2010 (t.ex. den offentliga förvaltningens utlåning) eller det omvända: transaktioner som inte ingår i *WB* men som ska påverka finansiellt sparande enligt ENS (t.ex. s.k. kapitaltransfereringar).

Tabell 3

Tabell 3 innehåller de olika tabellerna 3A, 3B, 3C, 3D och 3E. Dessa visar sambandet mellan den offentliga förvaltningens finansiella sparande och förändringen i den offentliga förvaltningens bruttoskuld för varje delsektor.

Tabell 4

Tabell 4 visar tilläggsinformation: offentliga handelskrediter och förskott, utestående offentlig bruttoskuld från finansiering av offentligt ägda företag, omfattning och skäl till väsentliga skillnader mellan nominellt värde och marknadsvärde av offentlig skuld samt bruttonationalinkomst (BNI).

1.1.5 Referenstider

EDP rapporteras och publiceras två gånger per år avseende årsdata för innevarande år samt åren t-1 till och med t-4.

1.2. Fullständighet

Uppgifterna om den offentliga förvaltningens sparande och bruttoskuld enligt EU:s konvergenskriterier måste uppfylla regelverket för nationalräkenskaper och EDP. Om uppgifter inte kan hämtas in från undersökningar eller administrativa källor så estimeras uppgiften med hjälp av indikatorer eller modeller.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Uppgifterna baseras på ett stort antal primärstatistikkällor och tillförlitligheten beror till stor del på kvalitén i de olika källorna. Något samlat mått på tillförlitligheten är inte möjligt att åstadkomma på grund av den stora mängden källor och de modellkompletteringar som görs.

EU har dock krav på att medlemsländernas kalkyler ska vara korrekta, uttömmande och jämförbara för att utgöra ett bra underlag för bedömning av Sveriges offentliga finanser och uppfyllandet av konvergenskraven. Eurostat genomför därför revisioner av räkenskaperna för att se att bästa möjliga underlag och modeller används för kalkylerna.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerhetskällor såsom urval, ramtäckning, mätning, svarsbortfall, bearbetning, modellantaganden är inte relevanta för beskrivning av nationalräkenskaperna eller EDP. Se avsnitt 2.1 ovan.

2.2.1 Urval

Ej relevant. Se avsnitt 2.1-2.2 ovan.

2.2.2 Ramtäckning

Ej relevant. Se avsnitt 2.1-2.2 ovan.

2.2.3 Mätning

Ej relevant. Se avsnitt 2.1-2.2 ovan.

2.2.4 Svarsbortfall

Ej relevant. Se avsnitt 2.1-2.2 ovan.

2.2.5 Bearbetning

Ej relevant. Se avsnitt 2.1-2.2 ovan.

2.2.6 Modellantaganden

Ej relevant. Se avsnitt 2.1-2.2 ovan.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Redovisning av osäkerhetsmått är inte relevant för beskrivning av nationalräkenskaperna eller EDP. Se avsnitt 2.1-2.2 ovan.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

EDP rapporteras och publiceras två gånger per år avseende årsdata för innevarande år samt åren t-1 till och med t-4.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden uppgår till ungefär 3-4 veckor.

3.3 Punktlighet

Rapportering görs enligt rapporteringskraven, före 1 april respektive före 1 oktober.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Varje EDP-rapportering innehåller fyra utfallsår samt ett prognosår. Dessa år är jämförbara över tiden. Men i likhet med nationalräkenskaperna sker revideringar i underlagen till EDP-rapporten varför den senaste rapporten inte bör jämföras med tidigare rapporter. Längre tidsserier levereras också i samband med varje rapporteringstillfälle. Det som levereras är tabell 1 och samtliga år tillbaka till 1995.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Den definition av bruttoskulden som används i nationalräkenskaperna enligt europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS 2010) överensstämmer inte helt med de föreskrifter som reglerar rapporteringen för den offentliga förvaltningens bruttoskuld enligt EU:s konvergenskriterier (EDP). Bruttoskulden enligt EDP beräknas till nominellt värde medan skulden i de ordinarie finansräkenskaperna är värderad till marknadsvärde. Vidare ska bruttoskulden enligt EDP vara exklusive t.ex. derivat och övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter.

Eurostat utför kontinuerligt revisioner av medlemsländernas beräkningar för att säkerställa kvalitet och jämförbarhet mellan de olika länderna.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

EDP-uppgifterna är till stor del hämtade från nationalräkenskapsdata, både ifrån de s.k. reala räkenskaperna (inkomster, utgifter, finansiellt sparande) och ifrån finansräkenskaperna (förändringar i tillgångar, skulder och finansiellt sparande).

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Publicering sker under ämnesområdet nationalräkenskaper på SCB:s hemsida (www.scb.se/nr0108) två gånger per år i samband med leverans till Eurostat. Eurostat publicerar uppgifterna samlat för samtliga medlemsländer i mitten av april och i mitten av oktober.

5.2 Presentation

Statistiknyhet samt tabellpaket (i Excel) publiceras på SCB:s hemsida två gånger per år i samband med rapporteringen till Eurostat.

5.3 Dokumentation

- System of National Accounts (SNA) 2008 finns bl.a. på engelska, men är inte översatt till svenska.
- Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet (ENS 2010) är den svenska versionen av The European System of National and Regional Accounts (ESA 2010).
- Manual on Government Deficit and Debt, Implementation of ESA 2010, 2016 edition.

På SCB:s hemsida finns utöver denna beskrivning av statistiken även följande dokumentation: [EDP Inventory 2015](#)

5.4 Tillgång till primärmaterial

Inte aktuellt.

5.5 Upplysningstjänster

Förfrågningar kan ställas till nrinfo@scb.se .